

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 116/21

Møtedato: 28.10.2021

Dato: 21.10.2021

Arkivsaksnr: 2011/2813

Orientering om universitetets beredskapsarbeid i forbindelse med koronaviruspandemien (COVID-19)

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Beredskapsplan for universitetet i Bergen](#)
- [Pandemiplan for Universitetet i Bergen](#)
- Styresak 101/21 [Orientering om universitetets beredskapsarbeid i forbindelse med koronaviruspandemien \(COVID-19\)](#)

Saken gjelder:

Gjennom Covid-19 pandemien er universitetsstyret fortløpende orientert om universitetets håndtering av pandemien. En rekke endringer og tilpasninger er gjennomført i tråd med nasjonale og lokale myndigheters smitteverntiltak.

Den 25.september gjenåpnet regjeringen samfunnet og universitetet vender tilbake til en normalsituasjon uten avstandskrav i studie- og arbeidshverdagen. Det er svært gledelig. I saken redegjøres det for UiBs oppfølging av myndighetenes tiltak slik de er fulgt opp etter styremøtet i september.

Forslag til vedtak:

Styret tar sak om Universitetets arbeid med beredskap i forbindelse med koronaviruspandemien til orientering.

Robert Rastad
Universitetsdirektør

21.10.21/Tore Tungodden/Kari Fuglseth/Sonja Dyrkorn/Benedicte Løseth/Christen Soleim/Per Arne Foshaug.

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
116/21

Møtedato:
28.10.2021

Arkivsaksnr:
2011/2813

Orientering om universitetets beredskapsarbeid i forbindelse med koronaviruspandemien (COVID-19)

Bakgrunn

UiB har gjennomført en rekke tiltak og tilpasninger gjennom pandemien for å legge best mulig til rette for den faglige virksomheten i tråd med forsvarlig smittevern. En effektiv beredkapsorganisasjon og tett samarbeid med studentene, fakultetene, og tillitsvalgte har vært avgjørende for å håndtere situasjonen. I saken gis det status for oppfølging av den faglige virksomheten i perioden etter forrige styremøte.

Bergen kommune innførte nye restriksjoner i lokal forskrift fra 12. august som siden ble forlenget til 29. august. Det ble gitt nye føringer for antall i sosiale sammenkomster knyttet til arbeid og skole, og som følge av dette måtte fadderuken reorganiseres på kort tid.

Den 17. september avviklet kommunen lokale anbefalinger og gikk tilbake til nasjonale regler. For universitetet innebar det følgende endringer:

- Det var unntak fra enmetersregelen. Fakultetene måtte vurdere om det var ønskelig å gjøre endringer i høstens undervisningsplaner ettersom semesteret var i gang. For all annen aktivitet på campus, inkludert lesesaler, møter og arrangement, gjaldt fortsatt kravet om enmetersregelen.
- Fakultetene gjennomgikk behov for smittevernvakter og ordningen ble nedskalert.
- Det ble anbefalt økt tilstedeværelse på arbeidsplassen for alle ansatte og kun delvis hjemmekontor eller fleksibel arbeidstid.
- Sosiale tilstelninger for ansatte fulgte reglene for offentlig arrangement, forutsatt at det skjedde i regi av en ekstern aktør. Andre tilstelninger for ansatte måtte fortsatt følge regler for privat arrangement.

Regjeringen besluttet 24. september at Norge skulle over til en normal hverdag med økt beredskap fra lørdag 25. september. Samtidig ble det understreket at verden fortsatt er i en pandemi og at samfunnet må være forberedt på at det kan skje endringer som gjør at det må iverksettes tiltak på kort varsel.

Som følge av gjenåpningen var følgende tiltak relevant for UiB:

- Krav om avstand på en meter i undervisningssituasjonen eller i andre situasjoner gjaldt ikke lenger.
- Alle begrensinger på arrangement og sammenkomster ble opphevet

- UiB fjernet alle merkinger knyttet til enmetersregelen. Lesesalene økte kapasiteten til normalt nivå. Smittevernvaktene ble avviklet, men bistod de første dagene med å klargjøre til en normal hverdag.
- Særordningene knyttet til hjemmekontor ble opphevet med virkning fra 6.oktober. UiBs framforhandlede ordning for hjemmekontor for teknisk- og administrativt ansatte i en normalsituasjon kom til anvendelse.
- Utenriksdepartementets globale reiseråd om å unngå alle utenlandsreiser som ikke er strengt nødvendig ble opphevet 1.oktober. Det ble gjeninnført reiseråd til land og områder som det er spesiell grunn til å unngå. Innreiserestriksjonene ble også trappet gradvis ned.

Ansatte og studenter ble samtidig minnet om å teste seg ved symptomer på luftveisinfeksjon og å gå i isolasjon ved påvist covid-19. Selv om UiB opphevet en del smitteverntiltak skal det fortsatt være ekstra fokus på hygienetiltak på campus.

I informasjonen som ble sendt ut til ansatte, studenter, tillitsvalgte og verneombud for benyttet universitetsledelsen også anledningen til å takke for den ekstraordinære innsatsen som er gjort for å håndtere pandemien i 561 dager siden 12. mars 2020.

Utdanning

Etter gjenåpningen fortsetter fakultetene med stor grad av fysisk undervisning i kombinasjon med noe digital undervisning der dette gir et godt undervisningstilbud. UiB har lagt til rette for så mye fysisk undervisning som mulig, gjennom hele pandemien. For denne høsten er det lagt opp til at 85 % av undervisningen gjennomføres fysisk på campus, og ca. 75 % av alle sal-eksamener skal gjennomføres fysisk. Fakultetene vurderer nå mulighetene for å gjøre flere av de digitale eksamenene om til fysiske sal-eksamener. En omgjøring forutsetter at en måneds forutsigbarhet for studentene kan ivaretas.

Alle undervisningsrom og lesesalsplasser har nå full kapasitet. Studenter og ansatte oppfordres til å bruke disse som normalt. Bookingsystemet for lesesalsplasser er fortsatt i bruk ved enkelte fakulteter. Systemet skal evalueres i begynnelsen av oktober. Ordningen med smittevernvakter ble avviklet i september.

Vårsemesteret planlegges uten avstandsrestriksjoner. Dette gjelder både timeplanlegging og eksamen. Avtalene om leie av eksterne lokaler som ble inngått i pandemien er gjennomgått med fakultetene og det tas sikte på å avvikle avtalene med 3 måneders oppsigelsestid. Avslutning av leieavtalene vil gi betydelige innsparinger, men innebærer at det kan ta mer tid å håndtere en situasjon dersom det oppstår nye avstandskrav.

Kunnskapsdepartementet omtaler den nye situasjonen som «en normal hverdag med økt beredskap». Selv om smitteverntiltak på campus opphører skal det fortsatt være ekstra fokus på hygienetiltak, som for eksempel bruk av håndsprit. Den midlertidige forskriften for gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med utbruddet av covid-19 gjelder fram til 1. januar 2022.

Våren 2022 planlegges som et normalsemester der undervisningen er fysisk, med mindre fagligpedagogiske grunner tilsier at undervisningen bør være digital.

Utveksling og internasjonale studenter

Det er 512 studenter som har søkt om å reise på utveksling våren 2022. Dette er en betydelig økning da vi i et «normalår» vanligvis mottar rundt 350-400 søknader. Foreløpig holdes mulighetene for utveksling utenfor Europa åpen, så sant vertsuniversitetet ikke har kansellert. Situasjonen i enkelte regioner er fortsatt usikker på grunn av innreiserestriksjoner og fordi det ikke er mulig å søke om studentvisum. Dette gjelder spesielt Oceania, Afrika, Latin-Amerika, Asia og Russland. Normalt får studenter som søker om utveksling bare tilbud om å søke seg til ett lærested. UiB legger nå til rette for at søkere som primært ønsker seg på utveksling utenfor Europa, kan bli nominert til utveksling til to læresteder; utenfor og innenfor Europa. En del studenter har benyttet denne muligheten. Vi ser også at langt flere studenter søker seg til Europeiske læresteder enn tidligere.

I løpet av oktober vil vi ha oversikt over hvor mange studenter vi kan forvente å motta på utveksling fra internasjonale samarbeidspartnere. Studenter fra EU kan også søke opptak til mastergradsprogram med oppstart i januar. UiB har boliggaranti for internasjonale studenter gjennom Sammen, og vi følger nøye informasjon om innreiserestriksjoner og eventuelle krav til å gjennomføre innreisekarantene på hotell våren 2022.

Forskning

Forskningen har møtt ulike utfordringer i pandemien og UiB vil fortsatt ha en spesiell oppmerksomhet om de langsiktige effektene restriksjonene kan hatt for fagmiljøene. Det meldes fortsatt om utfordringer knyttet til fremdrift i flere prosjekter. I tillegg har omlegging til digital undervisning har vært arbeidskrevende og krevd kapasitet fra fagmiljøene. Det internasjonale forskningssamarbeidet har også i høst vært rammet på grunn av manglende muligheter til gjesteforskningsopphold, og hindringer knyttet til innreise og utreise for forskere. Innreiserestriksjonene har også medført forsinket oppstart i nye vitenskapelige stillinger.

Etter hvert som restriksjonene har lettet og arbeidet på campus er gjenopptatt har den eksperimentelle aktiviteten tatt seg opp. Det har også vært mulig å gjennomføre felt- og toktarbeid, men i mindre skala enn i en normalsituasjon på grunn av stengte grenser i en rekke land. Manglende fremdrift i forskningsprosjekter har innen flere fagområder også hatt en negativ effekt på utvikling av nye prosjektsøknader fordi data og resultater ikke foreligger.

Det arbeides nå intensivt med de [syv](#) initiativene fra UiB som er videre til runde to til Forskningsrådets utlysning av fremragende forskning (SFF) med frist 20. oktober.

UiBs karriereprogram for unge fremragende forskere, [Momentum](#), har nettopp startet opp med et nytt kull forskere. Programmet får positive tilbakemeldinger på de store synergiene det gir for deltakerne å kunne møtes fysisk. Arbeidet med å følge opp [UiB FRAM](#) har også startet.

Forskerutdanning

Fortsatt avholdes en del disputaser som hybride arrangementer, der opponenter deltar via videolenke mens kandidaten, komitéleder og et større publikum er fysisk samlet. Det planlegges nå for økt grad av fysiske disputaser.

Regjeringen innførte i høst lettelsener på innreiserestriksjoner for utenlandske ph.d. stipendiater. Sammen med de generelle lettelsene i innreiseregler etter gjenåpningen, har dette ført til at flere kandidater har kommet i gang med ph.d.-prosjektene sine høsten 2021. Når vi nå går over i en mer normal situasjon, er det særdeles viktig at fakultet, institutt og veileder har en særskilt oppmerksomhet om hvordan kandidatene kan innhente noe av det som har gått tapt i korona-perioden.

UiB besluttet våren 2021 som hovedregel gi stipendiater ytterligere én måneds forlengelse på grunn av koronasituasjonen. Det er innhentet tilbakemeldinger på status på arbeidet med forlengelser fra fakultetene, Universitetsmuseet og Sars-senteret.

Det humanistiske fakultet og *Det samfunnsvitenskapelige fakultet* er i gang med å forlenge ansettelsesforholdene til stipendiatene som omfattes uten individuelle vurderinger, og har behandlet stipendiater med tidlig sluttdato først. *Det psykologiske fakultet* behandler forlengelser løpende for de som nærmer seg utløpsdato, og innarbeider forlengelsen slik at ny utløpsdato inkluderer en måned ekstra i tillegg til forlengelser av andre årsaker. Ved *Det juridiske fakultet* og *Universitetsmuseet* har stipendiatene fått melding om at de vil få forlengelser i tråd med sentrale føringer, og de vil motta individuelle brev om dette senest i forbindelse med eventuelle andre forlengelser mot slutten av tilsettingsperioden.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet rapporterer at fakultetet i løpet av kort tid vil iverksette forlengelse av stipendiatperioden for fakultetets stipendiater i henhold til hovedregelen om ytterligere en ekstra måneds forlengelse, og at denne vil bli tildelt uten søknadsprosess. *SARS-senteret* gav to måneders forlengelse til som var ansatt per juli 2020 på grunn av forsinkelser i arbeidet, og vil gi ytterligere en måneds forlengelse i 2021 til alle som ikke har gjennomført disputas.

Fakultetet for kunst, musikk og design har gjort individuelle vurderinger etter søknad. I alle tilfellene som har vært behandlet i fakultetets tilsettingsråd har stipendiaten fått tre måneder eller mer. *Det medisinske fakultet* er midt i prosessen med årets stipendiatforlengelser. Fakultetet vil iverksette tiltaket i henhold til hovedregelen om forlengelser. Flere er innvilget 2 måneder eller mer totalt.

Ansatte

Som følge av nasjonale og lokale pålegg og anbefalinger og har ansatte siden mars 2020 helt eller delvis hatt utstrakt bruk av hjemmekontor. Fokuset nå er å vende så raskt som mulig tilbake til normal drift og tilstedeværelse på arbeidsplassen.

For teknisk- administrativt ansatte kan hjemmekontor i perioder gi gode rammer for arbeidet og det er framforhandlet nye retningslinjer for dette som trådte i kraft 6.oktober. Arbeid på campus er hovedregelen, men tilbud om hjemmearbeid er viktig supplement i personalpolitikken. Det er en forutsetning arbeidsoppgavene lar seg utføre hjemmefra, og at

det ikke har et omfang som går ut over arbeidsmiljøet. En langsiktig avtale om hjemmearbeid skal normalt ikke overstige 40% av stillingen. Det må være god dialog om erfaringene mellom leder og medarbeider, og det må etableres rutiner for fjernledelse. Erfaringsutveksling mellom fakulteter og avdelinger på hvordan ordningen fungerer vil følges opp.

Pandemien har i perioder særlig rammet yngre forskere i starten av karrieren. Det etableres en karriererådgivningstjeneste og det arbeides for fullt med å få etablert et karrieresenter og en nettportal for denne målgruppen. Gjennom et pilotprosjekt er det også tilbudt psykologtjenester som gir kandidater veiledning og metoder for å håndtere press og utfordringer som oppstår i fasen som ung forsker. Ordningen omfatter både gruppeveiledning over flere samlinger høsten 2021 og i form av mer allmenne tilbud som webinarer. Tjenesten har vært veldig populær og har ikke hatt kapasitet til dekke all etterspørsel.

Økonomi

Det vises til økonomirapport pr 2. tertial, jfr. sak 117/21, for mer konkrete vurderinger av økonomiske konsekvenser av pandemien. Det er i tidligere rapporter gitt estimater for hvordan pandemien påvirker UiB økonomisk. Avviket fra tidligere estimater er at Studieavdelingen varsler om høyere kostnader knyttet til smittevernvakter. Det er også noen innsparinger på studieområdet, men totalt vil netto kostnadsøkning her være i størrelsesorden kr 10 mill.

På øvrige områder er det ikke vesentlige endringer. UiB har fortsatt besparelser som følge av lavere aktivitetsnivå, særlig knyttet til møte- og reisevirksomhet. Høstsemesteret er planlagt for å ha relativt høyt smittevernnivå, og noen av disse kostnadene vil påløpe selv om smitteverntiltakene trappes ned. Det er likevel variable kostnader som tas ned, men det er usikkert hvordan dette slår ut i økonomien. Med unntak av merforbruket varslet over, er mer- og mindreforbruk nå fanget opp i enhetenes budsjetter (jf gjennomført budsjettjustering knyttet til dekking av felles pandemikostnader).

Som tidligere rapportert har UiB hatt positiv utvikling i antall studiepoeng, og pandemien har i dette perspektivet ikke hatt negativ effekt. UiB når derimot ikke målene for den eksternfinansierte aktiviteten i 2021 noe som nok stor grad skyldes forsinkelser som følge av pandemien. I regnskapene kommer dette blant annet frem gjennom økende prosjektgjeld (lavere aktivitet enn det som ligger i kontraktene). Totalt sett forventer UiB god uttelling på resultatmidler i Statsbudsjett for 2022 som tar utgangspunkt i aktivitet i det første pandemiåret. De langsiktige effektene særlig på forskningssiden er likevel mer usikre.

Universitetsdirektørens kommentarer

Det er svært gledelig at samfunnet er gjenåpnet og at universitetet vender tilbake til ordinære rammer for virksomheten. Ansatte og studenter har gjort en formidabel innsats for å opprettholde den faglige aktiviteten gjennom en krevende pandemi. Det er nå svært viktig å sikre ansatte og studenter en hverdag med gode arenaer for faglig og sosial utveksling og samvær.

Undervisningsaktiviteten vil i hovedsak gå som planlagt i høst med stor grad av fysisk undervisning med enkelte digitale tilbud. UiB vektlegger å gi studentene forutsigbarhet i

undervisning og eksamensopplegg og foretar ikke omfattende omlegginger nå. UiB vil imidlertid rette et særlig fokus på å få studentene tilbake til campus for å sikre gode rammer for studiehverdagen. For våren vil all undervisning og eksamen bli planlagt utfra en normalsituasjon.

For forskningsvirksomheten er det gledelig at det internasjonale samarbeidet får bedre rammer og at tokt- og feltarbeid kan gjenopptas. Det er også avgjørende å kunne ta imot internasjonalt ansatte som ikke har kunnet starte i stillinger. UiB retter et særlig fokus på forskningsvirksomheten gjennom UiB Fram (referanse) som gir et solid kunnskapsgrunnlag og forutsetninger for å bygge sterke forskningsmiljøer. Med dette datagrunnlaget har UiB et unikt utgangspunkt for å videreutvikle forskningsvirksomheten i nært samarbeid med fakultetene.

For økonomien er det både innsparinger og økte kostnader som følger med gjenåpningen av samfunnet og overgang til normal aktivitet. Det er mer usikkert hvilke langtidseffekter pandemien har hatt for forskning og utdanning som kan gi direkte eller indirekte utslag i økonomien over tid og dette vil følges nøye.

Erfaringene fra pandemien viser tydelig hvor avgjørende viktig et godt og stimulerende arbeids- og studiemiljø er for trivsel og faglig utvikling. Selv om digitale løsninger har fungert godt er det store konsekvenser av ikke å kunne holde campus åpen for studenter og ansatte. Universitetet er svært glad for å vende tilbake til normale rammer for den faglige virksomheten.

Universitetet har i lange perioder under pandemien vært i en ekstraordinær beredskapssituasjon på alle nivå. Beredskapsorganisasjonen har vist evne til å mobilisere og håndtere krisen på en svært god måte, og kommunisere tydelig ut til organisasjonen gjennom ulike kanaler. Erfaringene som er gjort under pandemien vil bli brukt til å gjennomgå og oppdatere planverk, ressurser og rammer for beredskapsarbeidet.

21.10.21/Tore Tungodden/Kari Fuglseth/Sonja Dyrkorn/Benedicte Løseth/Christen Soleim/Per Arne Foshaug.